

**Carolus M. Romanorum Imperator, Et Francorum Rex,
Romano-Catholicus, Libris IV. Explicatus, Et Vindicatus**

Schaten, Nicolaus

Nevhvsii, 1674

Cap. 4. De Ecclesia Christi, quam malè Lutherani, rectè Catholici nobis
describunt.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-99067](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-99067)

CAPUT IV.

De Ecclesia Christi, quam male Lutherani, rectè Catholicici nobis describunt.

Primam nobis controversiam ex Carolo M. Adversarius movet de Ecclesia, quam duplici tractatu complexus est: In primo agit de Ecclesia ejusque notis, in altero, de corpore Christi mystico, quod est Ecclesia, in eoq; caput visibile Ecclesiæ oppugnat. Nos hæc in unam continuam tractationem contrahemus, quæ ille sparsim & tumultuario opere proponit. Et verò quia hæc controversia fundamentum est cæterarum, ideo fusius aliquanto de hac agendum fuit: Nam inventa verà Christi Ecclesiâ, invenitur verus Judex controversiarum omnium, quæ agitantur cum hæreticis; invento Judice, invenitur omnis controversiarum infallibilis decisio. Quicquid enim tot libris, & scriptis, tot congressibus publicis, & privatis, tot disputationibus, & altercationibus inter nos agitur, frustra agitur, nisi ad Ecclesiam veram, & judicem controversiarum reditus fiat: Non alius hic exitus aut finis, aut salus quærentium veram fidem, & salutis viam. Ita sapientes omnes, ita res ipsa nos docet. Igitur de ipsa Ecclesia primùm agamus, quæ cum vera religione, ut Augustinus lib. de vera relig. c. 5. scripsit, *neq; in confusione Paganorum, neque in purgamentis Hæreticorum, neque in languore Schismaticorum, neque in cæcitate Judæorum querenda est.*

Ac primum si à prisca hæreticis quæras, quid sit Ecclesia? Pelagianis olim Ecclesia erat, *Congregatio perfectorum nullum peccatum habentium.* Ita August. lib. de hæresibus cap. 88. quam definitionem Calvinus attribuit Anabaptistis. Novatianis & Donatistis Ecclesia erat *Congregatio justorum qui nunquam lapsi erant abnegando fidem.* Ita de his August. lib. de hæres. c. 69. & Cyprianus lib. 4. ep. 4. Wiclef & Hussitæ Ecclesiam definiunt, *Congregationem Prædestinatorum.* Ita de his Thomas Waldensis tom. 1. lib. 2. Conc. Constant. sess. 15. Hussitis accedit Calvinus

D

cui

cui Ecclesia est congregatio ex solis iustis & predestinatis conflata. lib. 2. Institut. c. 2. §. 9. 10. 11. Idem lib. 4. Institut. c. 1. docet, veram Christi Ecclesiam à solo Deo cognosci posse. Interim Morpheus ille admittit Ecclesiam quandam externam, in qua boni & mali admixti sint. Absona hæc omnia, & falsa, cum Ecclesia sit visibilis hominum congregatio, ad quam quilibet se aggregare debet, quæq; visibiliter regi possit. Quinam autem illi perfecti & iusti, quinam electi & predestinati sint, quibus te aggregates, aspectabile non minus, quam si Ecclesiam spirituum aut separatarum animarum fingas inter homines.

Demum Lutherani, *Ecclesia est*, inquiunt, *congregatio Sanctorum, in qua Evangelium rectè docetur, & rectè administrantur Sacramenta.* Ita Augustana confessio art. v. sed non minus absurde. Tum quod illa congregatio Sanctorum nobis incognita sit, adhæc peccatores fideles etiam intra Ecclesiam contineri certum est, quâ super re Bellarm. lib. 3. de Eccles. c. 9. ceterique doctores. Tum quod nulla hoc ævo sit secta, quæ non profiteatur apud se rectè doceri Evangelium, & Sacramenta administrari. Idem Calvinistæ, Arminiani, Anabaptistæ, Zwingliani, Puritani, & omnes in Germania, Hollandia, Anglia, sectæ sibi vendicant. Tandem in Apologia Augustanæ confess. *Ecclesia* definitur, *congregatio Sanctorum qui vere credunt Evangelio, & habent Spiritum sanctum.* Sed hæc definitio eodem redit, nec enim constat quinam illi sancti sint qui verè credunt; dicunt quidem solâ fide justificari hominem, & qui ita credunt, ut Lutherani credunt, omnes sancti sunt. Sed & principium illud fallum est. Adhæc omnes modò sectæ idem dicunt, docentque qui ita credunt, ut nos Calvinistæ, Zwingliani, Anabaptistæ & Puritani credimus, sancti sunt. In quo ergò discernas Lutheranam Ecclesiam ab alijs? Dicent, Innocentius Pontifex definit Ecclesiam quæ sit, *Congregatio fidelium.* cap. *Firmiter.* Et Nicolaus Papa dist. 1. de consecrat. can. *Ecclesia* quod sit *congregatio Catholicorum.* &c. Neutram definitionem esse plenam, quando alter Hæreticos, alter Schismaticos tantum excludere voluit. Quæ super re Bellarm. lib. 3. de milit. Eccl. c. 5.

At quænam Catholicis Ecclesia? Hanc Nifanius calumniando ita nobis describit & dividit: *Est regnum Pontificium, in quo mixtura sit rerum diversissimarum, quarum una Deum auctorem habet, nempe purum & sincerum ministerium prædicandi Evangelium, & dispensandi Sacra-*

di Sacramenta, altera Antichristi propria est, & regno Pontificio, in quo non nisi pulvis, fermentum, lutum, facies, ac mera sordes humanarum traditionum & superstitionum. Alterum sua Ecclesiae Lutheranae ex illa cessisse docet, nempe ministerium recte praedicandi Evangelium & Sacramenta administrandi. Alterum sibi Pontificiam Ecclesiam retinuisse, ut jam nihil sanum, nihil integrum sit apud Catholicos, secus quam Lutherus judicavit asserendo, verum baptisma, vera Sacramenta & omne bonum esse apud Catholicos. Et unde Lutheri baptismus, unde caetera? Quin mihi persuadeo caeteros Lutheranos mitius sentire de Catholicis, alias enim majores nostri cum vestris à Carolo M. ad Lutherum, & à Luthero ad hæc tempora damnandi erunt: vel enim apud vos solos permanet ministerium recte docendi & Sacramenta administrandi, vel etiam apud Catholicos simul. Si apud vos solos, jam damnandi omnes erunt quotquot ante Lutherum fuere Catholici, & quotquot consecuti sunt, quod nec ipsi Lutherani credunt. Vel etiam apud Catholicos mansit ministerium recte docendi, & Sacramenta administrandi, & tum non apud vos solos permansere hæc salutis media. Verum cum doctrina nostra in substantialibus fidei articulis sit contraria doctrinae Evangelij vestri, & Sacramentorum, quomodo hæc conciliabitis, ut non simul damnes Catholicos necesse sit? sed his calumnijs hujus PseudoEpiscopi in præsens omisissis, Catholicorum definitionem audiamus.

Bellarminus lib. 3. de Eccles. milit. c. 2. definit Ecclesiam esse coetum hominum ejusdem Christiana fidei professione, & eorundem Sacramentorum communione colligatum sub regimine legitimorum Pastorum & præcipue unius Christi vicarij Romani Pontificis. Hæc Bellarmini definitio excludit Judæos, Turcas, Paganos, Apostatas, & tam priscos, quam omnes hujus sæculi hæreticos. Similem à vobis exspectamus, qua cæteri omnes hæretici excludantur. Id hæcenus non præstitistis ex quo jam supra centum annos cum Luthero coepit vestra Ecclesia. Cum Bellarmino faciunt Canisius in opere catechetico, Valentia disput. de fide q. 1. Tannerus disp. 1. de fide q. 3. dub. 2. Comptonus disp. 21. de fide sect. 2. Stapletonus controvers. 1. q. 4. aliq; innumeri. Suarez tract. de fide disp. 9. sect. 1. Ecclesia, inquit, est corpus politicum & morale, compositum ex hominibus veram Christi fidem profitentibus sub uno Ecclesia capite &

vicario Christi. Quam postremam partem definitioni suæ includi vult, quemadmodum Cyprian. loquitur: *Ecclesia est plebs Sacerdoti adunata & Pastori suo grex adherens.* Addunt alij, est *caus* præterea in uno sacrificio *is*demq; Sacramentis DEO *ser*uiens & *pec*uliarem ei cultum exhibens, per quæ ab omnibus alijs cætibus distinguuntur. At in vestra Ecclesia non est vera fides profitentium, nec unum religionis sacrificium, nec unum Ecclesiæ, & corporis hujus visibile caput, per quæ ab alijs hujus sæculi hæreticis discerni possitis.

In qua nunc Ecclesia Carolum M. constituemus? Sane non in alia, quam descripsimus, Ecclesia Catholica. Nam fidem illam suam professum esse veram, eamq; sub Pontifice Romano & Apostolicâ sede, satis constat ex ijs, quæ supra relata c. 3. Hinc ultro se defensorem & adiutorem Romanæ Ecclesiæ toties proficitur, palamq; scribit in epistola ad Hispaniæ Episcopos: *Se tota mentis intentione & cordis alacritate Apostolica sedi conjungi*, quæ tibi est sedes Antichristi. Secundò Carolum fidem suam professum esse sub regimine legitimorum Pastorum & Episcoporum, clarum est ex omnibus synodis ejus & Capitularium libris, in quibus prima, & præcipua pars decretorum est de Metropolitanis, & Archiepiscopis, de Episcopis, & Sacerdotibus. Hinc moriturus testamento partem thesauri sui scripsit, & divisit inter XXI. Metropolitanos Episcopos regni sui. Ut constat ex testamento ejus apud Eginardum. Ubi nunc ejusmodi Archiepiscopi, & Episcopi, & Pastores Ecclesiæ apud vos Lutheranos, quales ille Saxonie imposuit. Si *con*secrationes eorum, si potestatem ordinis, & jurisdictionis, si Sacramentorum administrationem, si doctrinam, si denique ipsam vitam & mores expendere libet. Tertiò Carolum M. professum esse suam fidem in uno sacrificio religionis, quod sacrificium Missæ dicimus, quodque toto orbe Christiano unum erat, constat ex ijs quæ Romæ egit celebrando tertium Pascha, cum Hadriano Pontifice, quæq; Pontifice ipso Missarum solennia celebrante, ad altare obtulit; à Leone deinde inter Missarum solennia Imperator coronatus, & inunctus est. Et quid templa & altaria ab ipso constructa, quid calices cæteraque vasa sacra, & ornamenta altaris ab eo oblata. *Sacrorum vasorum*, scribit Eginardus, *ex auro & argento, vestimentorumq; sacerdotalium tantam in ea copiam procuravit, ut in sacrificijs celebrandis ne janitoribus quidem, qui ultimi ecclesiastici ordinis*

dinis sunt, privato habitu ministrare necesse fuerit. Quid capella domestica pro quotidiano sacrificio, de qua in testamento ejus, quid Episcopi, & Sacerdotes in castris, nisi primo ad sacrificium Missæ peragendum, quid innumera testimonia in synodis & Capitularium libris de sacrificio Missæ ritè & secundum morem Romanum celebrando. Sed de his suis locis explicatius agetur.

C A P U T V.

De Corpore Christi mystico, quod est Ecclesia, et capite ejus.

COrpus Christi duplex est, verum & mysticum. Verum corpus, est quod ut Christus primus ac verus Sacerdos secundum ordinem Melchisedech, in ultimâ coenâ dedit. Ita ex testamento veris Ecclesiæ filiis sub specie panis & vini Sacramentum & sacrificium reliquit. Nihil hoc dogmate clarius testatiusq; adversus Sacramentarios apud Evangelistas & Apostolum. Matth. 26. Marci 14. Luc. 22. Joan. 6. 1. Cor. 11. Planissima enim Christi verba: *Hoc est corpus meum, & Hic est sanguis meus*, quemadmodum planissimus ille literalis sensus à Concilijs, Patribus, traditione, & consensu totius antiquitatis assertus est, qua super re nihil hoc loco agendum est. Utrumq; divini & immensi amoris pignus, quo nihil ex thesauro Christi aut præstantius sumitur, aut dignius colitur, aut sanctius adoratur: Nam quæ corporis animique puritas requiratur ad Sacramenti sumptionem, docet Apostolus: *Probet semetipsum homo, qui enim manducat, & bibit indigne, judicium sibi manducat & bibit non dijudicans corpus Domini, rursum supra, Reus erit Corporis & Sanguinis Domini.* Par est ratio de ipso sacrificio quod in corpore & sanguine Christi offertur, ut vel inde dixerit S. Augustinus serm. 181. *Sola atq; una est vera Catholica Ecclesia, in qua hostia redemptionis immolatur, & Sacrificium Dominus libenter accipit.* Quantâ deinde vitæ innocentia, divini cultus veneratione, & ma-